

ΑΘΗΝΑ 19.06.2025 | ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Παρουσίαση Μελέτης

«Η Θερμοκηπιακή Γεωργία Εκτός Εδάφους στην Ελλάδα Προκλήσεις, προοπτικές και οι περιπτώσεις της Στερεάς και Βόρειας Ελλάδας»

Τα μεγάλα πλεονεκτήματα από την ανάπτυξη της **Θερμοκηπιακής Γεωργίας Εκτός Εδάφους (ΘΓΕΕ)**, με έμφαση στις υδροπονικές καλλιέργειες, για την ενίσχυση της εγχώριας αγροτικής παραγωγής και την αύξηση της παραγωγικότητας υπογραμμίζει η νέα μελέτη του **Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE)** με τίτλο **«Η Θερμοκηπιακή Γεωργία Εκτός Εδάφους στην Ελλάδα Προκλήσεις, προοπτικές και οι περιπτώσεις της Στερεάς και Βόρειας Ελλάδας»**. Η μελέτη εκπονήθηκε με τη στήριξη του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης Στερεάς Ελλάδος, της Τράπεζας Πειραιώς και της Intelligent Green Crops S.A.

Η μελέτη παρουσιάστηκε σήμερα, Πέμπτη 19 Ιουνίου 2025, σε ειδική εκδήλωση με κεντρικό ομιλητή τον **Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Κώστα Τσιάρα**. Στην τοποθέτησή του ο **κ. Τσιάρας** σημείωσε μεταξύ άλλων: «Η σημερινή παρουσίαση της μελέτης του IOBE για τη Θερμοκηπιακή Γεωργία Εκτός Εδάφους αποτελεί έναν σταθμό στον σχεδιασμό της αγροτικής μας πολιτικής. Θέλω να ευχαριστήσω θερμά τον Καθηγητή Νίκο Βέττα και την ομάδα του για την ουσιαστική τους συμβολή. Τα ευρήματα της μελέτης επιβεβαιώνουν ότι η θερμοκηπιακή καλλιέργεια, και ειδικά η υδροπονία, μπορεί να προσφέρει πολλαπλάσια παραγωγή, με λιγότερους πόρους και υψηλότερη ποιότητα. Η κυβέρνηση επενδύει στρατηγικά στον τομέα αυτό, μέσα από το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Θερμοκηπιακών Καλλιεργειών ύψους 600 εκατ. ευρώ, που τίθεται σε εφαρμογή στις 23 Ιουνίου. Στόχος μας δεν είναι η ενίσχυση αποσπασματικών δράσεων, αλλά η δημιουργία ενός νέου, δυναμικού πυλώνα για την ελληνική γεωργία — με τεχνολογία, εξωστρέφεια και βιωσιμότητα. Η ελληνική γεωργία του 2030 δεν θα αρκείται στις επιδοτήσεις. Θα δημιουργεί αξία, θα φέρνει εισόδημα και θα κρατά τους νέους στον τόπο τους. Με σχέδιο, τεκμηρίωση και συνεργασία, χτίζουμε το μέλλον της ελληνικής παραγωγής. Το μέλλον είναι θερμοκηπιακό — και είναι δικό μας».

Τη μελέτη παρουσίασε ο **κ. Γιώργος Μανιάτης**, Υπεύθυνος Έρευνας Κλαδικών Μελετών του IOBE.

Ακολούθησε συζήτηση με τη συμμετοχή των **κ.κ. Άλκη Αλεξάνδρου**, Γενικού Διευθυντή Αγροτικής Τραπεζικής, Τράπεζα Πειραιώς, **Χρήστου Δ. Κατσάνου**, Σύμβουλου Ολικής Διαχείρισης Θερμοκηπίου, DKG Group, **Γιάννη Πανάγου**, Εκδότη και Διευθυντή, Εφημερίδα Agrenda και **Σέρκου Χαρουτουγιάν**, Καθηγητή Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών και Αντιπρόεδρου Εκτ. Επιτροπής, Food and Agriculture Organization of the United Nations –FAO.

Τη συζήτηση συντόνισε ο **κ. Νίκος Βέττας**, Γενικός Διευθυντής IOBE και Καθηγητής Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Σύμφωνα με την μελέτη του IOBE η παραδοσιακή υπαίθρια γεωργία αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις που αφορούν, μεταξύ άλλων, τα ακραία φαινόμενα που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή, όπως οι ισχυρές βροχοπτώσεις και οι υψηλές θερμοκρασίες για παρατεταμένες χρονικές περιόδους, φαινόμενα που θέτουν σε κίνδυνο μεγάλο μέρος της γεωργικής παραγωγής, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα.

Στο απαιτητικό αυτό περιβάλλον η θερμοκηπιακή γεωργία μπορεί να συμβάλει στη θωράκιση της αγροτικής παραγωγής έναντι των ακραίων φαινομένων αλλά και στη δραστική βελτίωση της παραγωγικότητας με τη χρήση νέων τεχνολογιών και μεθόδων.

Είναι χαρακτηριστικό ότι η υδροπονία, παρότι καλύπτει μόλις το 2% των θερμοκηπιακών εκτάσεων, συνεισφέρει ήδη στο 8% της εγχώριας παραγωγής κηπευτικών, με ισχυρές προοπτικές επέκτασης.

Στη μελέτη καταγράφονται μεγάλες διαφορές στην παραγωγικότητα ανά μονάδα καλλιεργούμενης επιφάνειας κηπευτικών στις χώρες της Ευρώπης. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι στο μαρούλι η μέση στρεμματική απόδοση σε καλλιέργειες θερμοκηπίου στην Πολωνία είναι 4,9 φορές υψηλότερη της αντίστοιχης στη χώρα μας, στη ντομάτα 4,3 φορές μεγαλύτερη παραγωγή στην Πολωνία, ενώ στο αγγούρι 8,8 φορές μεγαλύτερη παραγωγή στην Ολλανδία.

Με στόχο την αξιοποίηση των νέων μεθόδων παραγωγής, η κυβέρνηση συνέταξε ένα Εθνικό Πρόγραμμα για την ανάπτυξη των καλλιεργειών θερμοκηπίου προϋπολογισμού 600 εκατ. ευρώ.

Το πρόγραμμα στοχεύει σε αύξηση της αγροτικής παραγωγής, εξοικονόμηση ενέργειας και νερού, δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και προστασία περιβάλλοντος.

Υδροπονία: Πλεονεκτήματα και αδυναμίες

Σύμφωνα με τη μελέτη του IOBE τα βασικά πλεονεκτήματα της υδροπονίας είναι:

- Αυξημένη παραγωγικότητα
- Περιβαλλοντική βιωσιμότητα: Εξοικονόμηση νερού (έως 90%), δραστική μείωση χρήσης αγροχημικών και αποφυγή μόλυνσης υπογείων υδάτων, κυκλικότητα
- Προστασία καλλιεργειών από ακραίες καιρικές συνθήκες και ασθένειες
- Ευελιξία: Δυνατότητα παραγωγής σε αστικές και μη παραγωγικές περιοχές, και καλλιέργεια εκτός εποχής

Ωστόσο εντοπίζονται και σημαντικές προκλήσεις:

- Υψηλό κόστος αρχικής επένδυσης για εξοπλισμό και υποδομές
- Υψηλές ενεργειακές ανάγκες για θέρμανση, ψύξη, φωτισμό και αυτοματισμούς
- Ανάγκη εξειδικευμένης τεχνογνωσίας και ανθρώπινου δυναμικού
- Δυσκολία για μικρούς παραγωγούς με χαμηλή οικονομική δυνατότητα

Οι κύριες διαπιστώσεις της μελέτης

Από τη μελέτη του IOBE προκύπτει μια σειρά από κρίσιμες διαπιστώσεις που αφορούν τόσο την παρούσα κατάσταση όσο και τις προοπτικές του τομέα:

- Ο τομέας των κηπευτικών αποτελεί σημαντικό πυλώνα της εγχώριας αγροτικής παραγωγής, με υψηλή προστιθέμενη αξία και ισχυρή σύνδεση με τη διατροφική αυτάρκεια και τις εξαγωγές.
- Η υπαίθρια παραγωγή κηπευτικών ακολουθεί φθίνουσα πορεία, γεγονός που επιβεβαιώνεται από τη μείωση εκτάσεων και παραγωγής την τελευταία δεκαετία, εντείνοντας την ανάγκη στροφής προς πιο αποδοτικά και ανθεκτικά παραγωγικά συστήματα.
- Η παραγωγικότητα των ελληνικών θερμοκηπίων υπολείπεται σημαντικά εκείνης των θερμοκηπίων υψηλής τεχνολογίας που λειτουργούν σε άλλες χώρες της Ε.Ε., κυρίως λόγω περιορισμένης αξιοποίησης τεχνολογικών λύσεων και σύγχρονων καλλιεργητικών πρακτικών.
- Το εξωτερικό εμπόριο κηπευτικών παρουσιάζει υστέρηση, καθώς οι εξαγωγές παραμένουν σχετικά χαμηλές και οι εισαγωγές αυξάνονται.
- Υπάρχει σημαντικό περιθώριο βελτίωσης της θερμοκηπιακής γεωργίας στην Ελλάδα, μέσω του εκσυγχρονισμού των υποδομών, της τεχνολογικής αναβάθμισης και της υιοθέτησης βέλτιστων πρακτικών παραγωγής.
- Το Εθνικό Πρόγραμμα Εκσυγχρονισμού και Ανάπτυξης Θερμοκηπίων θα έχει καταλυτικό ρόλο, προσφέροντας στοχευμένη χρηματοδότηση και θεσμική στήριξη σε επενδύσεις που δύνανται να μετασχηματίσουν τον τομέα.

Στη μελέτη εκτιμήθηκε επίσης ότι η συνολική συμβολή της Θερμοκηπιακής Γεωργίας Εκτός Εδάφους στο ΑΕΠ και την απασχόληση της ελληνικής οικονομίας, σε ένα σενάριο ανάπτυξης 5.000 στρεμμάτων υδροπονικών θερμοκηπίων υψηλής τεχνολογίας (από περίπου 1.350 στρέμματα σήμερα) μπορεί να φτάσει τα 395 εκατ. ευρώ ετησίως, ενώ θα μπορούσαν να υποστηριχθούν συνολικά 10.202 θέσεις εργασίας ετησίως, ιδίως στην περιφέρεια και σε αγροτικές περιοχές, όπως ενδεικτικά εκτιμήθηκε για τις περιφέρειες Στερεάς Ελλάδος και Αν. Μακεδονίας & Θράκης.

Προτάσεις πολιτικής

Η μελέτη του IOBE καταλήγει σε μια σειρά προτάσεων πολιτικής με στόχο την ταχύτερη ενσωμάτωση των νέων μεθόδων παραγωγής στον αγροτικό τομέα.

Σχέδιο Ανάπτυξης ΘΓΕΕ: Συμπληρωματικά στον υφιστάμενο σχεδιασμό για τον εκσυγχρονισμό των θερμοκηπίων με μέριμνα για θέματα ειδικής εκπαίδευσης και κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού και παροχή επαρκών οικονομικών κινήτρων ώστε να δημιουργηθεί μια κρίσιμη μάζα μονάδων ΘΓΕΕ που θα επιφέρει μείωση του αρχικού κόστους της επένδυσης.

Χρηματοδότηση: Αξιοποίηση πόρων και μέσω του Αναπτυξιακού Νόμου για την παροχή επιχορηγήσεων άνω του ορίου των 500 χιλ. ευρώ, με τήρηση των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, σε συνδυασμό με την κινητοποίηση ιδιωτικών και δανειακών κεφαλαίων.

Ενέργεια: Εξασφάλιση της προτεραιότητας σύνδεσης των μονάδων ΑΠΕ των θερμοκηπίων στο δίκτυο ηλεκτρισμού με στόχο την αυτοκατανάλωση της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας με συμβάσεις συμψηφισμού. Αξιοποίηση των γεωθερμικών πεδίων της χώρας για την ανάπτυξη σύγχρονων θερμοκηπίων με χαμηλότερες ενεργειακές δαπάνες.

Ανθρώπινο Δυναμικό: Ενίσχυση των διασυνδέσεων των Γεωπονικών σχολών με τις επιχειρήσεις ΘΓΕΕ για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και την εισαγωγή καινοτομιών, με παράλληλη ενίσχυση της έρευνας.

**Η μελέτη και το αρχείο παρουσιάσής της έχουν αναρτηθεί στον ιστότοπο του [IOBE](#):*